

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกับการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541 – 2542 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และเป็นการวัดเพียงครั้งเดียว (One – Shot Descriptive Study)

ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยทางอากาศในปี 2542 ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวน 8,430,967 คน โดยคาดประมาณจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยทางอากาศในปี 2541 จำนวน 7,842,760 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2540 ประมาณ 7.5 % (กองตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ ,2541) ดังนั้น จึงคาดว่าในปี 2542 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น 7.5 %

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศยุโรป อเมริกา และโอเชียเนีย ซึ่งมีประเทศในกลุ่มดังนี้

• กลุ่มประเทศยุโรป มี 15 ประเทศดังนี้

- ประเทศออสเตรเลีย
- ประเทศเบลเยียม
- ประเทศแคนาดา
- ประเทศฟินแลนด์
- ประเทศฝรั่งเศส
- ประเทศเยอรมัน
- ประเทศอิตาลี
- ประเทศเนเธอร์แลนด์

- ประเทศนอร์เวย์
- ประเทศรัสเซีย
- ประเทศสเปน
- ประเทศสวีเดน
- ประเทศสวิสเซอร์แลนด์
- ประเทศเครือจักรภพอังกฤษ
- ประเทศยุโรปตะวันออก
- กลุ่มประเทศอเมริกา มี 4 ประเทศดังนี้
  - ประเทศอาเจนตินา
  - ประเทศบราซิล
  - ประเทศแคนาดา
  - ประเทศอเมริกา
- กลุ่มประเทศโอเชียเนีย มี 2 ประเทศดังนี้
  - ประเทศออสเตรเลีย
  - ประเทศนิวซีแลนด์

โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

- n = จำนวนตัวอย่าง
- N = จำนวนประชากร (ในที่นี้ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่คาดว่าจะเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยทางอากาศจำนวน 7,568,359 คน
- e = ค่าความผิดพลาดจากจำนวนตัวอย่าง (ในที่นี้ใช้ร้อยละ 5 ฉะนั้น $\alpha = 0.05$ หมายถึง ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95 % มีความผิดพลาดไม่เกิน 5 %)

เมื่อนำมาแทนค่าสูตร ก็จะได้เป็นจำนวนตัวอย่างที่ควรใช้ดังนี้

$$n = \frac{7,568,359}{1 + 7,568,359 (0.05)^2} = 389.99$$

ดังนั้น ในการวิจัยนี้จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทย ในปี 2542 รวมกันไม่น้อยกว่า 600 คน

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกเที่ยวบินที่มีผู้โดยสารมาจากกลุ่มประเทศยุโรป อเมริกา และโอเชียเนีย กลุ่มประเทศละ 2 เที่ยวบินดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงเที่ยวบินและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล

เที่ยวบิน	วันเดินทาง	จาก-ถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทย
TG 921	10 ก.พ. 42	แฟรงเฟิร์ต-กรุงเทพฯ	45	20
TG 931	17 ก.พ. 42	ปารีส-กรุงเทพฯ	50	20
TG 775	23 ก.พ. 42	ลอสแอนเจลิส-กรุงเทพฯ	60	30
TG 992	28 ก.พ. 42	โอ๊คแลนด์-กรุงเทพฯ	60	30
TG 775	9 มี.ค. 42	ลอสแอนเจลิส-กรุงเทพฯ	60	25
TG 984	13 มี.ค. 42	ซิดนีย์-กรุงเทพฯ	40	15
รวม			315	140

ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 315 คน และ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 140 คน

จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ โดยเก็บข้อมูลที่ท่าอากาศยานนานาชาติต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงท่าอากาศยานและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล

ท่าอากาศยาน	วันที่เก็บข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ มาท่องเที่ยวในประเทศไทย	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่มาท่องเที่ยว ในประเทศไทย
ท่าอากาศยานนานาชาติ กรุงเทพฯ ประเทศไทย	15 มี.ค. 42	30	30
ท่าอากาศยานนานาชาติ แฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมันนี	19 มี.ค. 42	30	24
ท่าอากาศยานนานาชาติ คิงพอร์ดสมิธ ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย	25 มี.ค. 42	25	18
รวม		85	72

ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 85 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 72 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการเปิดรับ
ข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทยแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ • เพศ อายุ ภูมิภาค ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางครอบครัว
จำนวนครั้งการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศต่อปี และจำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยว
เที่ยวประเทศไทย

ตัวแปรตาม • การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยมีการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และทัศนคติต่อประเทศไทยแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541 – 2542

ตัวแปรอิสระ • นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541 – 2542

ตัวแปรตาม • การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย
• ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย
• ทัศนคติต่อประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 ตัวแปรการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยและทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สามารถอธิบายการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541 – 2542

ตัวแปรอิสระ • การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย
• ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย
• ทัศนคติต่อประเทศไทย

ตัวแปรตาม • การเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปีท่องเที่ยวไทย 2541 – 2542

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติมีเกณฑ์ต่าง ๆ และความหมายดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย

การวัดตัวแปรการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีวิธีกำหนดคะแนน ดังนี้

ไม่เคยเลย	=	0	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
มากที่สุด	=	5	คะแนน

นำคะแนนการเปิดรับข่าวสารมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับการเปิดรับข่าวสารออกเป็น

5 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 1.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข่าวสารน้อยมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข่าวสารน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข่าวสารปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการเปิดรับข่าวสารมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการเปิดรับข่าวสารมากที่สุด

2. ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

การวัดตัวแปรในด้านความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย มีวิธีกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

ตอบถูก = 1 คะแนน

ตอบผิด = 0 คะแนน

นำคะแนนความรู้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับดังนี้

คะแนนความรู้มากกว่า $\bar{X} + \frac{1}{2} S.D.$ หมายถึง มีความรู้มาก

คะแนนความรู้อยู่ระหว่าง $\bar{X} + \frac{1}{2} S.D.$ หมายถึง มีความรู้ปานกลาง

คะแนนความรู้น้อยกว่า $\bar{X} - \frac{1}{2} S.D.$ หมายถึง มีความรู้น้อย

3. ทักษะคิดต่อประเทศไทย

การวัดตัวแปรทักษะคิดต่อประเทศไทย ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Seale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวก ดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน

ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ = 3 คะแนน

เห็นด้วย = 4 คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน

การให้คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนกลับกันกับข้อความเชิงบวก นำคะแนนทักษะคิดมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับทักษะคิดออกเป็น 3 ระดับนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีทักษะคิดเชิงลบ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีทักษะคิดเป็นกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีทักษะคิดเชิงบวก

4. การเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542

การวัดตัวแปรการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 ปีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มาท่องเที่ยวประเทศไทย	=	1 คะแนน
ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทย	=	0 คะแนน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามภาษาอังกฤษชนิดปลายปิด (Close-Ended Questionnaire) 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และ เจ้าหน้าที่จากศูนย์อะเมซิงไทยแลนด์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อให้เนื้อหาครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษามากที่สุด โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 ข้ออันได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางครอบครัว จำนวนครั้งการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศต่อปี และจำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวประเทศไทย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทยในปีท่องเที่ยวไทย 2541 - 2542 จำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อประเทศไทย จำนวน 14 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบหาความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เรียบเรียงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อะเมซิงไทยแลนด์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และ Mr. Peter Steward อดีตอาจารย์ชาวอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์ ดูความเหมาะสมของการใช้ภาษา (Wording) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมในการเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 40 ชุด ไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อนำคำตอบที่ได้มาหาความเที่ยงได้ดังนี้คือ

2.1 แบบสอบถามส่วนที่ 2 ที่เป็นการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และส่วนที่ 4 ที่เป็นทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha's Cronbach) เพื่อชี้ถึงความเที่ยงของเครื่องมือสำหรับแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่ให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 0, 1, 2, 3, 4, 5 จากสูตรดังนี้ (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 116)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right\}$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเที่ยง
	k	=	จำนวนข้อ
	V_i	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	V_t	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลการทดสอบค่าความเที่ยงในส่วนที่เป็นการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้เท่ากับ .80 แสดงว่าแบบสอบถามนี้นำมาใช้วัดการเปิดรับข่าวสารได้ เพราะมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

ผลการทดสอบค่าความเที่ยงในส่วนที่เป็นทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้เท่ากับ .72 แสดงว่าแบบสอบถามนี้นำมาใช้วัดทัศนคติได้ เพราะมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.2 แบบสอบถามส่วนที่ 3 ที่เป็นการรู้เกี่ยวกับประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ใช้วิธีการหาค่า Kr_{21} (Kuder – Richardson) เพื่อชี้ถึงความเที่ยงของเครื่องมือสำหรับแบบสอบถามที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 0, 1 คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากสูตรดังนี้ (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 114-115)

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k-\bar{X})}{kS^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	=	ความเที่ยงของแบบสอบถาม
	k	=	จำนวนข้อ
	S^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบ
	$\bar{X}$	=	คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ

ผลการทดสอบค่าความเที่ยงในส่วนที่เป็นความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างประเทศได้เท่ากับ .77 แสดงว่าแบบสอบถามนี้นำมาใช้วัดความรู้ได้ เพราะมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ - 25 มีนาคม 2542 โดยแจกแบบสอบถามให้ผู้โดยสารในเที่ยวบินต่าง ๆ และตามสนามบินต่าง ๆ ดังที่ได้กำหนดไว้ กรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวยุโรปมาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 400 คน และนักท่องเที่ยวยุโรปที่ไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 212 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 612 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ด้วยตัวเอง (Manual Editing) จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส (Coding) และนำมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window ดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
  - ใช้ค่าร้อยละอธิบายถึงลักษณะทางประชากร และระดับความรู้ของนักท่องเที่ยวยุโรปต่างประเทศ ที่มาและไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2542
  - ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายถึงการเปิดรับข่าวสาร

การท่องเที่ยวในประเทศไทย และทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทยที่มาและไม่มาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2542

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics)

- ใช้การคำนวณค่า t (t-Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทยที่มาและไม่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2542
- ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทยที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2542
- ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวในประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และทัศนคติต่อประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทย ที่ใช้อธิบายการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี 2542